

Ptáte se kam jít . . .

„. . . si rád ně zařádit?“

Tentokrát do Divadla Petra Bezruče

Máte v divadle rádi nenáročný děj nevázanou legraci, situační komiku, habaděj tanců s urostlými girls, lehkou hudbu a zpěv, zkrátka pestrou všehochuť, chvíli komedii, chvíli vtipnou konverzачku, chvíli revui? Nuže, zajděte se podívat na veaudeville o pěti obrazech » . . . si pořádně zařádit«, který podle Nestrovova námětu právě před třiceti lety volně zpracovali Voskovec a Werich a před třemi dny znovu uvedli s meziscénami a v režii Kyzlinkové mladí umělci na nerozlehlých

prknech Divadla Petra Bezruče v Ostravě. Uvidíte směšnou historiku snobské společnosti sice až z roku 1900, uslyšíte ovšem vtipky a vtípky s desetiletými už poněkud vyčlchlé, budete se sice často víc než pokusům o aktuálnost smát vousaté, paraplátkové současnosti našich dědů a babiček — ale přesto se pobavíte, protože je to všechno uděláno s neobyčejnou vervou, odvážně, nápaditě a s klukovskou rozpustilostí.

Na našem snímku Julinka Wenigová, majitelka dámského módního salónu (Havelková).

A tak bys málém pro tu legraci byl ochoten odpustit i všechno ostatní, co tady zapůsobilo rušivě. Jenže je toho rovněž dost a nezobývá tedy, než se s tím nějak vyrovnat — na papíře a pokud možno ovšem také na prknech divadla při reprizácích.

Zdá se, jako by se u »Bezruč« nechali misty až příliš strhnout názvem komedie. Vzali to zkrátka s tím řáděním doslovně a proměnili chvílemi jeviště v nepřehlédnou džungli pohybu, křiku a tanečního reje, ve kterém se divák nemohl vznést. Zvláště u titulní dvojice páne Hlavových příručí Leopolda Smutného a Maximilána Veselého (Eliáš - Tázar) by méně bylo rozhodně víc, i kdž na druhé straně k jejich chvále je nutno říci, že se povětš snažili co nejméně napodobovat své slavné

vzory z »Osvobozeného«. A ty nešťastné taneční vločky! Ať se na mne choreografie ani půvabné girls nezlobí, ale při některých jejich vstupech (zvláště při kankánu) jsme si připadali spíš jako na první zkoušce, než jako na premiéře. Shodnout se při tanci a zpěvu s orchestrem i mezi sebou navzájem, to je přece to základní . . .

Hry Voskovec a Werich si nelze představit bez oněch dialogů, pronášejících před sebou a břitce, pohotově komentujících současně události. Režisér Kyzlink se pokusil navázat na tuto tradici — bohužel, byl to tentokrát, až na několik výjimek, opravdu jen pokus. Slehy vyzněly až příliš krotce, i písnička o atomu zůstala jen málo obratným odvadem Werichovy aktualizace »Potopy«. Rozhodně šťastnější bylo použití písně »Třetí doby země evropské« ze Slaměného klobouku.

V programu »bezručovci« ospravedlnují uvedení: » . . . si pořádně zařádit« potřebou zformovat síly a sešikovat řady po dlouhé přestávce, kdy divadlo bylo nuceno hrát v těžkých podmínkách mimo svoji budovu. Věrní divák jim to asi nebudou mít za zlé, spíš naopak. Ale vezmou je také jistě za slovo, slibující v programu, přinést Ostravě novou, dobrou a bojovnou satiru. Přijeme jim k tomu ještě více elánu, šťastné inspirace a tvůrčí odvahy. Jirí Navrátil

Divadlo spíše rozpustilé nežli satirické

Kdo by chtěl měřit poslední letošní premiéru Divadla Petra Bezruče v Ostravě obvyklými měřítky, jaká jsou pro nás rozhodující při posuzování práce našich divadel, snadno by mohl na představení frašky „... si pořádně zařadit“ spustit hromobití: plytká záležitost, ztřeštěný humor, schválnosti — kam to, soudruzi, kráčíte? Ovšem to by bylo stejné, jako bychom chtěli zkoumat schopnosti a práci nějakého člověka právě ve chvíli, kdy se baví ve veselé společnosti — určitě by takové „kádrování“ dopadlo jeho odsouzením za lehkovážnost a neodpovědnost.

Vaudeville, který podle sto třicet let staré Nestroyovy frašky napsali pro své divadlo před třiceti lety Voskovec a Werich a který aktualizujícími narážkami, meziscénami a písničkami opatřil režisér představení Vilém Kyzlink — je opravdu jen oddechem, bujnou zábavou, jakou si soubor zaslouží na závěr dosti těžké sezóny, kdy pro opravu vlastní budovy hostoval v různých provizoriích.

Z Nestroye zůstala jen zápleтка; kterou ostatně vnímáme pouze jako záminku k rozpustlému divadelnímu jarmarku, při němž komické situace, bláznivé honičky, přestřelky fraškovitých dialogů se střídají s písničkami a tanečními čísly. To vše dává hercům příležitost, aby se dosyta vyřádili — představení je pestrou povidanou, zábavou, která má švih a vtip.

Inscenace je ovšem v jistém smyslu typická pro ostravské divadlo mládeže: aťš z ní mladistvě hytivý temperament, ohňostroj nápadů, tvůrčí zaujetí — nápady režiséra jsou však někdy nepřemýšlené, samoúčelné, herci nejednou nestačí s dechem, přetahují, temperament tanečnic a jejich souhra s orchestrem jsou v některých okamžicích ještě ochotnický neohrabané. Přesto je i tento neučesaný elán sympatičtější než rutinované řemeslo.

Těžkou pozicí mají představitelé rolí V+W — Luděk Eliáš a Antonín Tázlar: každého v těchto úlohách budeš povědomé srovnávat se svou představou slavné dvojice, ať už ji znáš jen ze starých filmů, písniček a vyprávění pamětníků, nebo jsi měl příležitost vidět znovu Wericha a Horníčka v jejich koncertech v letos obnovené »Baladě z hadrů«. Srovnání nemůže dopadnout pro oba snaživé herce dobře; třebaže jejich výkony mají svou úroveň, chybí jim ještě v mnoha místech nenucenost, lehkost, nonšalantní sebejistota, rošťácká radost a hravost, které nerozlučně spojujeme s projevem V+W. Cítíme, jak se Eliáš a Tázlar (zvláště při zpěvu) namáhají, někdy až »dřevorubecky«. Uvědomuješ si samozřejmě, že hrát si s takovou obtížnou rolí, mazlit se s ní a improvizovat lze teprve tehdy, když ji hraješ denně: po desáté repríze ji máš už v krvi a můžeš pak tvořit a nejen reprodukovat text. S tím se musí zatím spokojit Eliáš a Tázlar — nejvíce je to znatelné v připsaných meziscénách, kterým i autorsky chybí lehkost a břitkost. Ještě trapnější pocit pak máme ve scénách (jde zejména o první obraz), kde prokukuje základ naivně prostoduché Nestroyovy frašky, kontrastující s intelektuálně rozpustilou taškařicí moderního revuálně satirického divadla.

Většina hereckých výkonů prozrazuje elán a chuť, s nimiž soubor představení studoval. Větší výhrady mám k Horákovu zamilovanému obchodníkovi — to už není groteskní postava; ale jen matný, nevýrazný panák. Také

Kramolišovu mlhovnicí chybí uvolněnost. Originální, nápaditá a přitom velmi účelnou výpravu navrhl Otakar Schindler — patří k jeho nejlepšímu pracím. Působí moderními výrazovými prostředky, při své jednoduchosti je pestrá a barvitá, jak to vaudeville potřebuje.

Nakonec poznámku o obecnstvu: škoda, že i na premiéře byly některé řady prázdné. Zdá se, že má na tom vinu slabá propagace (viz i nešťastně řešený plakát!) — zapálený soubor by si zasloužil, aby měl více oddaných diváků. Nechce se ani věřit, že by mezi mládeží velkých ostravských závodů a ostravskými studenty nebyli cititelé divadla V+W, na jehož tradice toto představení jasně a záměrně navazuje.

VLADIMÍR SOLECKÝ